

tingnýtt

Seks-manna-nevnd skal viðgera sjónvarpið

Løttingið hefur valt eina serliga seksmanna sjónvarps- og útvarps-nevnd. Hendan nevndin skal viðgera uppskotið, sum landsstýrið hefur lagt fram um stovnan av einum almennum færoyiskum sjónvarpi. Í nevndini sita:

Flemming Mikkelsen, Atli Dam, Finn-bogi Isaksen, Jógvan Sundstein, Ásbjörn Joensen, og Adolf Hansen.

Lønjavningar-grunnurin betur fyri

— Vit áttu ikki havt nakað landsstýrið, tá skilið er soleiðis, segði Eli Nolsøe, tá uppskotið frá Framburðs- og fiskivinnuflokkinum um løttingslóg um gjaldsfræist og rentuskyldur Lønjavningar-grunn skipsmanna var fyri mikudagin.

Og hann fekk undirtøku frá andstöðummonnum í tingsalinum...

Viðari segði hann, at tað gongur ikki, at eftirstøðurnar hjá lønjavningargrunninum eru so stórar:

— Landsstýrið má taka seg um reiggj og fáa skil á hesi viðurskifti. Hevur landstýrið ikki tókán pening, má tað hava fylgjur fyri øll, segði fyrrverandi fiskimálaráðharrin úr sambandsflokkinum.

Tað er Ff-flokkurin, sum hevur skotið upp, at lønjavningargrunnurin skal gjalda útróðrarmonnum, fiskimonnnum, skipum ella bátum tað, hesi hava rætt til, í seinasta lagi ein mánað eftir landing ella dagfesting av skjali, sum er grundarlag undir útgjaldningi.

Eisini skýtur flokkurin upp, at verður upphæddin ikki goldin til tíðina, skal renta tilskrivast eftir somu reglum, sum er galdandi fyri gjaldkomnan skatt.

Orsøkin til uppskotið er tað, at lønjavningargrunnurin hefur verið upp til fleiri mánaðir aftur úr í útgjalding.

Um hetta segði landsstýrismaðurin í figgjarmálum, Torbjørn Poulsen, at nú skuldi lønjavningargrunnurin verið ajour.

Hann segði, at orsøkin til, at grunnurin hevði verið afturrur var hon, at líkvíðitetur landskassan hevði verið ov vánaligur. Torbjørn Poulsen lovaði annars at siggja til, at grunnurin var altíð ajour.

Málið varð beint í fiskivinnunevndina til viðgerðar.

Góðskumetingar-kærustovnur

Í somu nevnd var eisini uppskotið frá Ff-flokkinum um góðskumetingarkærustovn beint.

Uppskotið, sum er rættiliga rúgvismikið, miðjar í stuttum imóti at seta eina kærunevnd, sum skal tryggja veiðumonnum og ráfiskeyparunum eina einsháttada og rættvísu góðskumeting.

Í viðmerkingunum til uppskotið verður ført fram, at ikki sjáldan tekur stríð seg upp um góðskumetingina, og at skip hava verið noydd at skifta fiskakeypara. Ff-flokkurin metir tað vera órættvist, at ein manning ikki kann kæra eina góðskumeting, sum hon metir vera til fyrimuns fyri fiskakeypara, sum lønar góðskumetarunum.

Partapeningurin skal hækkaast

Landsstýrið hefur lagt uppskot fram um at hækka partapeningin í nekrum virkjum.

Í P.f. Nyki vil landsstýrið hækka partapeningin úr 300 upp í 500.000 kr., tí útbýggingin kom ikki at kosta 12,9 mill. kr., sum ætlað, men 18,5.

P.f. Snarfrost hevur seinastu árin bygt út og hevur samtykt at hækka peningin, og biður til landsstýrið hækka løttingsins part úr 150 upp í 640.000 kr. Samlaði útbýggingarkostnaðurin á Snarfrost er 9,5 mill. kr. og virkið er virðismett til 16 mill. kr.

Har aftur at skýtur landsstýrið upp at hækka partapeningin í P. f. Kovanum í Sandavági úr 300 upp í 400.000 kr. Partafelagið hevur hækkað partapeningin úr 1,5 upp í 2 mill. kr.

Kovin er komin so væl við húsinum, at virkið er liðugt næsta ár. Kostnaðurin settur til 7,7 mill. kr.

Javnaðarflokkurin mælir til at endurskoða dagpeningaskipanina:

Setið dagpeningaskipanina upp í 90 pst. frá 1. sjúkradeigi

Mikudagin legði Jákup Lindenskov fyri javnaðarflokkin fram uppskot til samtyktar um at seta eina nevnd at endurskoða dagpeningaskipanina.

Í viðmerkingunum til uppskotið sigur javnaðarflokkurin, at nú skipanin hevur virkað í tvey ár, eru avvarðandi partar greiðir yvir teir høvuðstrupuleikar, dagpeningaskipanin hevur.

Flokkurin sigur, at hesir eru bæði prinsipiellir og umsitingarligrir.

Í nevndina, sum flokkurin mælir til at seta, skýtur flokkurin upp at seta umboð fyri arbeðarafelaginu, arbeðsgevarafelagið, landsstýrið og almannaumsitingina.

Fimm høvuðsbroytingar

Eftir uppskotinum hjá javnaðarflokkinum skal nevndin vera liðug við arbeðið sitt fyri 1. februar 1982. Teir partar av dagpeningaskipanini, sum nevndin fær álágt at kanna og koma við uppskoti um eru hesir:

1. at sjúkradagpeningurin verður hækkaður upp í 90%.
2. at útrokningargrundarlagið verður broytt, so at veitingin í størri mun enn nú verður lóntakarunum at bata.
3. at arbeðsmarknaðurin kemur at luttaka í útreiðslunum av sjúkradagpeningaskipanini.

4. at sjúkradagpeningur verður veittur frá fyrsta sjúkradeigi.

5. tiltøk, ið kunnu setast í verk til tess at gera dagpeningafyrisingina so effektiv, at tann, ið eigur sjúkradagpening, kemur at biða so stutt sum møgult.

Stórt sosialt framstig

Í viðmerkingunum til uppskotið sigur javnaðarflokkurin:

»Tað er royndur lutur, at sjúkradagpeningaskipanin, ið var sett í gildi hin 1. juli 1979, er eitt stórt sosialt framstig fyri tímaløntu, fyri fiski- og útróðarmenn og fyri tey, ið tá fingi høvi til at tekna seg fyri dagpening til dæmis húsmóður, vinnurekandi og barnakonur.

Dagpeningaskipanin var sum kunnugt eitt sera umfatandi mál, og tí vóru allir partar greiðir yvir, at ikki var møgult í fyrstu at lógja at sleppa undan ávisum trupuleikum viðvikjandi umsiting og veiting.

Somuleiðis er tað almennakunnugt, at henda skipan av ávisum politiskum orsøkum ikki gjørdist so fullgjøgjað, sum ynskið kundi verið.

Nú hevur skipanin virkað í gott og væl tvey ár og eru allir avvarðandi partar greiðir yvir teir høvuðstrupuleikar, ið eru við hesum tiltaki.

Byrja í smáum og so vítt gjørligt vaksa

Hesir trupuleikar eru lutvist av principiellum slagi og lutvist av umsitingarlíggum slagi.

Her er hugsað um t.d. hetta, at veitta upphæddin ongantið er meira enn 80% av einari arbeðsmannaløn, at peningur ikki verður latin frá fyrsta degi og so er sjálvandi eisini hugsað um spurningin, í hvønn mun arbeðsmarknaðurin sjálvur eigur at luttaka í teimum útreiðslum, sum standast av dagpeningaskipanini.

Í hesum sambandi kann verða mint á, at ein av fortreyttunum fyri dagpeningaskipanini í sini tíð var, at arbeðsmarknaðurin skuldi luttaka í útreiðslunum við 20% av teimum 80%, sum nú verða latnar.

Somuleiðis er her hugsað um teir umsitingarlíggur trupuleikar, sum veruliga eru við skipanini og sum merkja, at løntakarinn ofta má biða ov leingi eftir sínum dagpeningi.

Tá vit nú vita um hesar trupuleikar og vit samstundis hava í huga, at løttingið undir viðgerðini av hesum máli í sinari tíð var sinnað at byrja í smáum við hesari skipan og so vítt gjørligt vaksa um hana, sum frá leið, so má tað nú metast at vera rætt at taka hana upp til viðgerðar aftur.

3 svara

Landbúnaðarskúli og royndarstøð — Kollafjørður ella Sandoyggjin — hvat velur tú?

Ólavur Hátun, lærari:

— Tað tykir mær, at Kollafjørður liggur meira sentralt, men úttan at hava nóg gott innlit í málið, vil eg meina, at arbeðsmannalønir i Sandoyinni eru betri enn í Kollafirði. Her hugsi eg um, at tað verður betri at arbeida við maskinum í Sandoyinni. Mær dæmar væl bygdameningina, so tað er úttan iva sunt fyri bygdameningina, at vit leggja ein tilkan stovn i Sandoyinni.

Marnar Lisberg, lærari:

— Skal nakað vera aftanfyrri orðinum bygdamening, so er neyðugt at leggja teir stovnar, ið hava møguleika at liggja aðrastaðni enn í miðøkinum á tey best hóskaði plássini og í hesum førinum er tað i Sandoyinni.

Sigmar Bláberg, blaðmaður:

— Sandoyggjin. Garðurin har er betri og størri — tí eru teir bestu møguleikarnir at fáa munandi burður úr bestir i Sandoyinni.

Framsøgumenninir um uppskotið hjá F.f.-flokkinum:

Trupult bert at lækka pensiónina hjá sjómonnum

Hóast framsøgumenninir fyri teir politisku flokkarnar tóku undir við tonkunum aftan fyri uppskotið hjá framburðs- og fiskivinnuflokkinum um at seta pensiónsaldurin hjá sjómonnum niður í 60 ár, mettu teir, at tað var trupult at fremja eina slíka lóggávu.

F.f.-flokkurin hevur skotið upp at seta pensiónsaldurin hjá sjómonnum niður í 60 ár við einum ári hvønn 1. januar, fyrstu ferð komandi ár, og til 1988, tá hann er

komin niður á 60. Hetta skal tó vera treytað av, at viðkomandi hevur verið sjómaður fyra ferðir so nógv ár sum pensiónsaldurin lækkar.

Haraftrat skýtur flokkurin upp, at eftir 1988 verður pensiónsaldurin hjá sjófolki tann sami sum hjá øðrum, men tó við eini lækking uppá 3 mánaðir fyri hvørt árið viðkomandi hevur verið sjófólk.

Mest brekaði stættur

— Tað er gleðiligt, at hetta

uppskotið er komið fram aftur. Sjófólk er tann mest brekaði stættur i Føroyum, tí sjólvíð er tungt, segði Óvi Michelsen, úr tjóðveldisflokkinum, undir viðgerðini av uppskotinum mikudagin.

Hann visti á, at líknandi uppskot hevði tjóðveldisflokkurin sett fram í 1970, men tá varð tað ikki tikið í álvara.

Hilmar Bech segði, at javn-

Framhald á síðu 7